

Historische Vereniging Zuidoost-Drenthe

opgericht 24 januari 1992

1 april 2018

Jaarverslag 2017

Voor de HV Zuidoost-Drenthe was het jaar 2017 een bijzonder jaar. Op 24 januari was het precies vijfentwintig jaar geleden dat onze historische vereniging werd opgericht. In samenwerking met de jubileumcommissie is voor 2017 een jubileumprogramma voorbereid en uitgevoerd. Als kader voor dat programma werd "Het Wonder Emmen" genomen. Tijdens de eerste 30 jaar na de oorlog heeft Emmen enorme veranderingen ondergaan. Het is over die periode waarover in allerlei facetten de aandacht werd gericht. De titel "Het Wonder Emmer" is geleend van 'Andere Tijden', die op 20 februari 2016 een documentaire over dit thema uitbracht. "Het Wonder Emmen" was verdeeld in drie thema's: wonen, werken en voorzieningen. Vanwege de vele elementen van het thema 'voorzieningen' heeft het bestuur de aandacht voor dat thema verplaatst naar de komende jaren. In 2018 is een begin gemaakt met het basisonderwijs en het geüniformeerde gezag in Zuidoost-Drenthe. In juni 2018 komt het landbouwonderwijs aan de beurt. Tijdens het jubileumjaar werden we bijgestaan door een jubileumcommissie bestaande uit: Albert Huizing Bargeres; Herman Jansen Emmermeer; Henk Lanting Klazienaveen en Piet Snel Emmen. Zij worden bedankt voor hun bijdrage.

1. Bestuur

naam	functie	aangetreden	aftredend
P.M. Kraan	voorzitter	1995	2018
H. Jeurink	secretaris	2001	2017
A.H.J. Reuvekamp	penningmeester	2013	2019
M. Nicolai	lid	2003	2017
G.M. Leveling-Kortstee	lid	2009	2018

Het bestuur kwam in 2017 zeven keer in vergadering bijeen. De bestuursvergaderingen werden afwisselend bij één van de bestuursleden in huis gehouden. Het bestuur vertegenwoordigde de vereniging bij een aantal officiële gelegenheden, zoals allerlei activiteiten van de historische werkgroepen in onze gemeente. Het bestuur maar ook andere leden van de vereniging hebben bij verschillende activiteiten van de in 2015 opgerichte Stichting ErfgoedNetwerk Emmen meegewerkt.

Het aantal leden van de vereniging bedroeg op 01-01-2017 658. Op 31-12-2017 was dat aantal gedaald naar 644 leden. We hebben in 2017 24 nieuwe leden welkom geheten. Het aantal nieuwkomers werd overtroffen door het aantal vertrekkers/overledenen (38).

2. Jaarlijkse activiteiten

a. Vergaderingen – Lezingen - Architectuurwandelingen

Na afloop van de Algemene Ledenvergadering (ALV) op 24 april in "De Marke" hield onze eerste voorzitter Ger de Leeuw uit Oosterhesselen een boeiende lezing over de eerste vijftwintig jaar van onze vereniging. Het tweede deel na de pauze bestond uit een benen- op-de-tafel-gesprek over de toekomst van onze vereniging. Dit gesprek begon met allerlei suggesties om de jeugd meer bij haar eigen geschiedenis te betrekken. Volgens velen moet de vereniging in de slag met het Middelbaar Onderwijs. Bijvoorbeeld een fotowedstrijd voor de jeugd. Of een klassen- of scholendag organiseren. In Coevorden heeft een stedelijk museum. In Emmen hebben we niets. Een prehistorische nederzetting in de oude dierentuin? Meer aandacht besteden aan recente geschiedenis. De lezing van Henk Lanting vorig jaar heeft voor veel belangstellenden gezorgd. In aansluiting daarop wordt geattendeerd op het vele beeld en geluidmateriaal bij het Drents Museum in Assen. Het Valtherbos en omgeving is een ware schatkamer op alle onderdelen van het erfgoed. Daar moet meer gebruik van worden gemaakt. Het gesprek eindigt met de oproep om meer met elkaar samen te werken. Vijf bestuursleden en vijftwintig leden namen aan de ALV deel.

Prehistorische bebouwing

De tweede lezing op 15 juli door Michiel Kruidenier in het Carmelcollege was gekoppeld aan drie architectuurwandelingen door de oudste woonwijken van Emmen: Emmermeer, Emmerhout en Angelslo op respectievelijk 1, 8 en 15 juli. Tijdens deze wandelingen werden we bijgepraat en geïnspireerd door voormalige en huidige medewerkers van de afdelingen Stedebouw/Ruimtelijke Ontwikkeling van de gemeente Emmen. Tijdens het Historisch Café op 8 april merkte Wimjoost Licht over de waarde van de Emmer woonwijken op: "*In Emmen beseffen we misschien wel onvoldoende hoe uniek dit culturele erfgoed is. We beleven het elke dag opnieuw en zijn vergeten hoe uniek het is. Er kan zo op het toen ontworpen patroon worden voortgeborduurd.*" Tijdens de redelijk bezochte wandelingen hebben we steeds op die indringende boodschap gelet. Vaak hoor je mensen zeggen dat

De Nijkampen van Arno Nicolai

de woonwijken van Emmen ruim van opzet zijn. Dat is zo'n aspect dat door zijn unieke karakter gekoesterd moet worden. Verdichting zou verboden moeten worden bij verdere ontwikkeling van de woonwijken in Emmen. Het braakliggende terrein aan de noordkant van Emmermeer tussen de Nijkampenweg en de Warmeerweg zou wat de deelnemers betreft onbebouwd moeten blijven en teruggegeven moeten worden

aan het Valtherbos. Het in de jaren vijftig ontworpen buurtje *De Nijkampen* van architect Arno Nicolai zou in oude luister hersteld kunnen worden. Het straalt nog steeds een ongekende kwaliteit uit. In Emmerhout werd een bezoek gebracht aan het proefproject *Stroomversnelling* van Lefier (verduurzaming) tussen de Laan van de Marel en Laan van het Kinholt. Dat project kreeg brede steun. Jammer is dat de omgeving niet tot onvoldoende is meegenomen. *De Experimentele Woningbouw* aan de zuidkant van Emmerhout tussen de Laan van het Kinholt en de Laan van de Iemenhees van gemeentearchitect Henk Bergsma is nog steeds bijzonder. Ook geschikt voor een grootschalig herstel van de omgeving. De laatste zaterdag stond Angelslo op het programma. De opzet van deze wijk sprak nog altijd enorm tot de verbeelding. Ook hier bevinden zich delen die voor grootschalige renovatie geschikt zijn. Na afloop hield architectuur historicus Michiel Kruidenier uit Nijmegen een boeiende lezing over de architectuur –stedebouw – landschap van Emmen. Michiel is de schrijver van de gelijknamige architectuurgids. Sommige belangstellenden waren elke week aanwezig.

Op 23 september waren we opnieuw te gast in de grote kantine van het Carmelcollege. Deze keer ging het in het kader van 'Het Wonder Emmen' over werken. Economisch

geograaf prof. dr. Egbert Wever uit Wijchen bij Nijmegen nam ons mee naar de eerste dertig jaar na de oorlog. In de jaren zeventig werd ook in Emmen een stadium van nagenoeg volledige werkgelegenheid bereikt. Daarna kwam er een kink in de kabel en verloor de regio een deel van de met moeite opgebouwde werkgelegenheid in de industrie. Van alles is uit de kast gehaald om het tij te keren. Gelukkig is er in die jaren doorontwikkeld in het onderwijs. De laatste jaren zit er verschil tussen opleidings-niveau en het geboden werk. Dat heeft naast de vergrijzing ook voor ontgroening in Emmen gezorgd. Ook de krimp vindt voor een deel hier haar voedingsbodem. Maar Egbert had ook goed nieuws. Voornamelijk in het Noorden en vooral in Emmen zorgt veel kleinschalige werkgelegenheid voor meer structurele groei. Naar het zich nu laat aanzien verdwijnt op den duur het gesignaleerde verschil in opleidingsniveau en aanbod van werkgelegenheid. Het was een zeer leerzame middag.

Prof. dr. Egbert Wever

Jan Zegering-Hadders

Het hoogtepunt van het jubileumjaar vond plaats op zaterdag 25 november in het Veenpark in Barger-Compascuum. Ruim honderd gasten waren op deze receptie afgekomen. Deze middag hadden we drie gastsprekers. Alle drie hebben ze of gaan ze nog hun sporen zetten in de ontwikkeling van Emmen. Als eerste spreker in de rij kwam Jan Zegering Hadders uit Bussum aan de beurt. Hij is de zoon van wethouder Roelof Zegering-Hadders. De tweede gastspreker was oud-burgemeester Hans Ouwerkerk uit Amsterdam Zuidoost. Als laatste werd de rij met sprekers afgesloten door de nieuwe burgervader van Emmen Eric van Oosterhout. De mensen in de zaal hingen de heren sprekers aan de lippen. Een sterk Emmen-gevoel overheerste de stemming die middag. In de eerste Kroniek van 2018 heeft Piet Naber uitvoerig aandacht besteed aan dit onderdeel van de receptie. We willen de drie sprekers nogmaals bedanken voor hun bijdrage aan het welslagen van deze feestelijke receptie.

Hans Ouwerkerk en Eric van Oosterhout

b. Historische Cafés

Op 11 februari was het eerste Historische Café in 2017. De lezing die middag werd verzorgd door Frits Smid, oud medewerker van de Topografische Dienst. Hij had zijn lezing de titel *Veel belangstelling voor het fotoalbum van de opa van Jan Zegeering Hadders* meegegeven van 'Stad van Techniek en Topografie. Voor mensen die dagelijks met de historie bezig zijn was het erg leerzaam.

Op 8 april was de Bieb afgeladen vol. Deze middag traden voor ons een architect en een landschapsarchitect op. Architect Jans Rabbers heeft als bouwkundige en later als architect 'Het Wonder Emmen' in vele facetten meegemaakt. Hij was via architectenbureau van Wieringa & Dijkstra direct betrokken bij de totstandkoming van het nieuwe bestuurspark van Emmen. Zijn lezing was erg boeiend. Landschapsarchitect Wimjoost Licht heeft lange tijd bij de gemeente Emmen in meerdere functies gewerkt. Ook heeft hij de laatste jaren van stedenbouwkundige André de Jong intensief meegemaakt. Emmen trekt hem nog steeds. Zijn bijdrage was adembenemend. Hij had voor de vereniging ook nog materiaal van André meegenomen. Waarvoor onze dank.

c. Excursies

De busexcursie droeg de titel "Op ontdekkingstocht langs de Vecht" De Vecht is ooit in het Munsterland bij Ober

De bron van de Vecht Darfeld

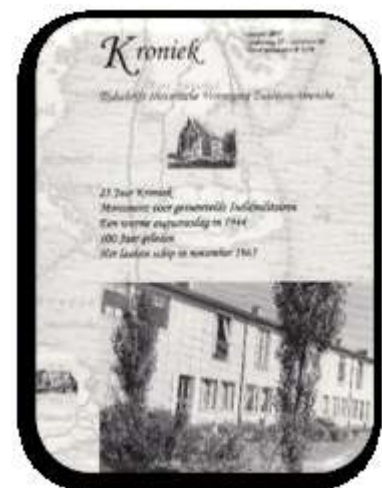
Darfeld ontsprongen. Met de bus zijn we tot aan de bron van deze regenrivier gereden. Dat was een waar staaltje stuurmanskunst, die de chauffeur van Wessels Reisen ons liet zien. Alles was weer goed geregeld, zo iets kun je rustig aan onze oosterburen overlaten. Ook de reiscommissie bestaande uit Rika Wilken, Henk Jeurink, Henk Lanting en Wim Visscher heeft veel plezier aan de organisatie van de excursie beleefd. De route, maar ook het weer, werkte prima mee. Het was voor een deel een echte tour door de binnenlanden van de Grafschaft Bentheim. Koffie werd in Lage bij Neuenhaus gedronken. Het Mittagessen in Eggerode was goed voor elkaar. Ook het afzakkertje bij Bagno in Burg Steinfurt mocht er zijn. Wim Visscher wist ons allemaal weer te boeien met zijn onuitputbare kennis.

Ook dit jaar werd door onze zustervereniging HV Nei-Schoonbeek uit Nieuw-Schoonebeek haar jaarlijkse fietsexcursie langs een paar Emslandkampen in de Nieder Grafschaft gehouden. Ook die activiteit viel goed in de smaak bij de deelnemers. Met dank aan André Lambers en Pieter Albers.

d. Kroniek

Ook de Kronieken waren in 2017 weer van uitstekende kwaliteit. Voor elk wat wils. En altijd dragen ze bij aan de verbreding en verdieping van de lokale historie. Eindredacteur Piet Naber heeft vele uren gestoken in de voorbereiding en afhandeling van de aangeboden artikelen.

Bijzonder veel aandacht werd er besteed aan het jubileumthema en de geschiedenis van onze jubilerende vereniging. Ook de 'op route zettters' en de bezorgers worden van harte bedankt voor hun medewerking.

3. Bijzondere activiteiten/gebeurtenissen

a. De geschiedenis vertelt

Ook in 2017 verschenen een flink aantal foto's in de Zuidenvelder van de 'De Geschiedenis vertelt'. Bij elke foto hoort een verhaal, de reacties zijn verschillend

van inhoud en aantal. De rubriek werd verzorgd door Henk Jeurink.

b. Ouderendag

Wij waren ook in 2017 aanwezig op de jaarlijkse 'Ouderendag' op woensdag 4 oktober bij Van der Valk langs de A37. Ook nu leverde dit weer vijf nieuwe leden op.

c. Historische werkgroepen en ErfgoedNetwerk Emmen

Over uiteenlopende onderwerpen werd met historische werkgroepen en het ErfgoedNetwerk contact onderhouden. Via het ErfgoedNetwerk Emmen werd hard gewerkt aan het verbinden van cultureel erfgoed minnende organisaties. Onze vereniging is aangesloten bij het ErfgoedNetwerk Emmen.

d. Open Monumentendag 2017

Tijdens de Open Monumentendagen werd wederom aangesloten bij "De Opening", de opening van het culturele seizoen in Emmen. De bedoeling was dat alle erfgoedorganisaties zich zouden verzamelen op het Erfgoedplein bij de ingang van de oude dierentuin. Maar helaas gooide het weer roet in het eten. Die morgen werd alles afgeblazen. 's Middags hebben we de architectuurwandeling wel laten doorgaan. De regen kwam niet meer met bakken uit de lucht. De belangstelling voor de wandeling viel niet tegen. De architecten Henk F. Klinkhamer en Kor Steenbergen, als mede de dagelijkse bestuursleden Peter Kraan en Henk Jeurink worden bedankt voor hun uitleg tijdens de wandeling.

Henk Jeurink, secretaris.